

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції

**«Цифрова гуманістика:
Інформаційні технології
та інформаційне моделювання
на сучасному етапі розвитку суспільства»**

4-5 червня 2024 року

м. Кропивницький

УДК 004.9 (477.65) (063)

Ц 72

«Цифрова гуманістика: Інформаційні технології та інформаційне моделювання на сучасному етапі розвитку суспільства» : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 4-5 червня 2024 року, м. Кропивницький. – 212 с.

Рецензенти:

Левченко О.М. – доктор економічних наук, професор, в.о. завідувача кафедри менеджменту та підприємництва Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Сальник І.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри природничих наук та методик їх навчання Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

До збірника увійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Цифрова гуманістика: Інформаційні технології та інформаційне моделювання на сучасному етапі розвитку суспільства», присвяченої різним аспектам впливу цифровізації на процеси, що відбуваються в першу чергу в освіті, але також і в інших сферах людської діяльності, та актуальним питанням використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та інформаційного моделювання у різних сферах діяльності суспільства в умовах цифрової трансформації та сталого розвитку. У матеріалах конференції, яка відбулася 4-5 червня у м. Кропивницький, представлені різні точки зору на перспективи та виклики цифрової гуманістики на сучасному етапі розвитку суспільства.

Збірник адресується студентам, аспірантам, вченим та фахівцям у сфері інформаційних технологій та цифрової трансформації знань, а також всім зацікавленим проблематикою сучасного цифрового простору.

Рекомендовано вченою радою Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (протокол №13 від 25 червня 2024 р.)

Матеріали надруковано в авторській редакції. За достовірність фактів, посилань, стилістичне та орфографічне оформлення відповідальність несуть автори публікацій.

© ЦДУ ім. В.Винниченка, 2024

РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ІНШОМОВНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ЗВО

Солошенко-Задніпровська Наталія

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, м. Харків

Сучасна освітня галузь вимагає від викладача іноземних мов пошуків та використання ефективних технологій для якісної іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти. На теперішньому етапі до таких технологій здебільшого належать цифрові технології (методичний та дидактичний потенціал яких детально описаний та проаналізований низкою досліджень). Зараз у лінгводидактиці широко розповсюджені: інтернет-ресурси, штучний інтелект, подкасти, широкий спектр мультимедійних автентичних матеріалів та ресурсів, електронні словники, спеціальні курси на платформах дистанційного навчання тощо [1]. Активне використання таких інструментів у галузі іншомовної підготовки підтверджує методичний потенціал цифрових технологій у контексті розвитку мовних і мовленнєвих навичок здобувачів. Зокрема, їхнє використання дає змогу: персоналізувати процес навчання; оптимізувати та адаптувати освітні процеси під певні умови, коли процес опанування мови має професійне спрямування; організувати предметно-мовне інтегроване навчання [4]; інтенсифікувати навчальні процеси; полегшити організацію освітніх процесів тощо.

Зазначимо, що зараз, особливо в умовах дистанційних та змішаних форм навчання, активно розвивається не тільки комп'ютеризація галузі іншомовної підготовки, а і створюються віртуальні освітні середовища. Це сприяє не лише розвитку дистанційних освітніх форм навчання, але й активно впливає на організацію самостійного вивчення мови здобувачами, та навіть може використовуватися в контексті традиційних (авдиторних) форм роботи. Так, застосування комплексу цифрових технологій та інструментів, таких як електронні програми та словники, освітні сервіси, мовні мобільні застосунки, функціональність штучного інтелекту дає змогу здобувачам опановувати іноземну мову та практикувати її в природному мовному середовищі. Додатковою перевагою є те, що такі інструменти надають доступ до автентичних матеріалів, що, зі свого боку, підвищує мотивацію студентів до опанування мови та опрацювання навчальних матеріалів, оскільки здобувачі, перебуваючи у своєрідному автентичному мовному середовищі, розуміють, що мова – це інструмент комунікації, здобуття нової інформації тощо. Зазначимо, що автентичні матеріали не тільки заглиблюють здобувачів у своєрідне автентичне мовне середовище, а й надають викладачам доступ до комплексу методичних можливостей. Насамперед важливо виокремити адаптаційний характер таких навчальних матеріалів з урахуванням освітнього та навального спрямування, потенційність комбінування різних типів матеріалів тощо.

Так, базовим способом використання цифрових технологій та ресурсів у процесі іншомовної підготовки – є використання мультимедійних матеріалів (від текстових до аудіо- та відеоматеріалів). Такий підхід можна використати для організації занять країнознавчого, культурологічного, соціокультурного та літературознавчого характеру. За допомогою сучасних месенджерів для обміну повідомленнями та платформ для комунікації можна організувати комунікативне заняття з носіями мови, що вивчається, що дає змогу активувати вміння діалогічного та монологічного мовлення. Організація віртуальних екскурсій для близького знайомства з історією і культурою країни, мова якої вивчається, може додаткового сприяти розвитку міжкультурної та соціокультурної компетентності, які є важливим складником іншомовної підготовки. Та й інноваційне досягнення сучасного етапу – штучний інтелект – може допомогти в організації індивідуалізованого підходу до навчання, адаптувати матеріали та завдання до потреб здобувача або академічної групи [3, с. 76]. Зокрема, такі інтелектуальні системи можуть аналізувати помилки здобувачів у процесі виконання вправ і зацентувати увагу на проблемних темах, запропонувати додаткові завдання для закріплення слабких місць, допомогти викладачеві у процесі розроблення навчальних матеріалів, стати для здобувача своєрідним персоналізованим ментором, який допоможе в опануванні мови тощо. Отож, використання цифрових технологій у процесі іншомовної підготовки включає мультимедійні матеріали, сучасні месенджери для комунікації з носіями мови та віртуальні екскурсії. Це сприяє розвитку діалогічного та монологічного мовлення, а також міжкультурної компетентності. Штучний інтелект може адаптувати навчальні матеріали до потреб учнів, аналізувати їхні помилки, пропонувати додаткові завдання та допомагати викладачам у створенні навчальних матеріалів.

Тому, можна зробити висновок, що описані види занять із використанням цифрових технологій можуть сприяти активізації пізнавальної діяльності здобувачів, мотивувати до вивчення мови та пошуку актуальної інформації в інтернеті, розвивати цифрову компетентність та медіаграмотність, розширювати культурний рівень, активізувати всі канали сприйняття інформації, що, безумовно, має вплив на рівень та якість розвитку іншомовних комунікативних навичок та умінь.

Процес інтеграції цифрових технологій у навчальний процес спрямований насамперед на удосконалення цієї галузі, оптимізацію продуктивності та підвищення рівня навчальної діяльності; а імплементація цифрових технологій у процес мовної підготовки дає змогу надати навчальному процесу сучасного характеру, якісно підвищити його динамічність, автентичність та комунікативний характер. Отже, інтеграція цифрових технологій у навчальний процес, зокрема в мовну підготовку, має значний позитивний вплив на якість освіти. Вона сприяє удосконаленню навчального процесу, роблячи його більш продуктивним, динамічним,

автентичним та орієнтованим на комунікацію. Цифрові технології дають змогу забезпечити сучасний підхід до навчання, враховуючи індивідуальні потреби учнів і надаючи доступ до різноманітних ресурсів, що в підсумку веде до підвищення рівня навчальної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Веретюк Т. В. Використання інтернет-ресурсів на заняттях з української мови як іноземної в ЗВО. *Мовна освіта фахівця: сучасні виклики та тенденції : матеріали VI Всеукр. наук.-практ. конф., Харків, 22 лют. 2024 р. Харків, 2024. С. 30–36. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/14257>*
2. Солошенко-Задніпровська Н. Сучасні мультимедійні засоби в контексті формування навичок іншомовного усного мовлення. *Науковий потенціал дослідника: філологічні та методичні пошуки : зб. наук. пр. викл. і студентів. Глухів : Глухів. нац. пед. ун-т ім. О. Довженка, 2024. Вип. 12. С. 267–274. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/14817>*
3. Четверик В. К. Ресурси зі штучним інтелектом у адаптивному навчанні іноземної мови здобувачів ЗВО. *Березневий науковий дискурс 2024 на тему: «Детермінанти посилення ролі освіти у повоєнному відновленні України» : зб. матеріалів II Міжнар. наук.-практ. конф. для освітян, Київ, 29 берез. 2024 р. Чернігів : Наук.-освіт. інновац. центр сусп. трансформацій, 2024. С. 75–81. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/14763>*
4. Chetveryk V., Veretiuk T. Elements of Content and Language Integrated Learning (CLIL) in Higher Education Conditions. *Modern Scientific Challenges are the Driving Force of the Development of Scientific Research : XXIV International scientific and practical conference, Bruges, Belgium, May 22–24, 2024. Bruges, 2024. Pp. 175–179. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/15050>*